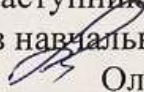

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Заступник директора
з навчальної роботи**

 Олена ПУСТОВА

« 01 » 03 2023р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни «Гроші та кредит»
для підготовки фахового молодшого бакалавра
за галуззю знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**

Ірпінь - 2023

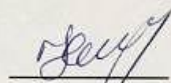
Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші та кредит» складена на основі програми навчальної дисципліни, затвердженої у 2023р.

Розробник:

Ніна ДОВБУШ

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін, протокол № 1 від «31» серпня 2023р.

Голова циклової комісії

Валентина КАЛУСЕНКО

Завідувач навчально-методичного кабінету коледжу

Людмила РОМАНЕНКО

ЗМІСТ

	стор.
Передмова	4
Критерії оцінювання знань студентів	6
Тематичний план навчальної дисципліни	7
Зміст навчальної дисципліни	8
Перелік тем рефератів	21
Перелік питань для рубіжного контролю	23
Перелік питань до заліку	25
Список рекомендованих джерел інформації	29

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Гроші та кредит» належить до числа спеціальних базових економічних дисциплін. Програмою передбачається ознайомлення студентів з сутністю, функціями, концепціями та роллю грошей і кредиту в ринковій економіці, закономірностями функціонування грошового ринку і грошової системи, основ побудови банківської системи та операцій банків; закономірностей розвитку і функціонування валютного ринку.

Мета курсу: формування базових знань з теорії грошей і кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку як теоретичної основи державної монетарної політики і розвитку банківської справи.

Вивчення дисципліни «Гроші та кредит» передбачає набуття здобувачами освіти програмних компетентностей, а саме:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.

РН 4. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

При викладанні дисципліни застосовуються міжпредметні зв'язки з дисциплінами: «Політична економія», «Економіка підприємства», «Фінанси», «Фінанси підприємств».

У навчальному процесі використовуються такі форми навчання:

- лекції;
- семінарські заняття;
- самостійна робота;
- індивідуальні завдання.

Оцінювання знань студентів здійснюється у формі усного опитування, тестів, письмових контрольних заходів, оцінювання індивідуальних завдань. Після вивчення курсу «Гроші та кредит» студенти складають залік.

Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

До контрольних заходів входять поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та виконання рубіжної і комплексної контрольних робіт і має на меті перевірку рівня засвоєння студентами навчального матеріалу дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється у формі складання заліку.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Завдання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

«відмінно» - студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«добре» - студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

«задовільно» - студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають непевність або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» - студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, не володіє науковим мисленням, не проявляє практичних навичок.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГРОШІ ТА КРЕДИТ»
для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

№ п/п	Теми	Всього	Лекції	Семінарс. заняття	Самост. робота
1	Сутність і функції грошей	9	4	2	3
2	Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм	7	2	2	3
3	Грошовий оборот і грошова маса	8	2	2	4
4	Грошовий ринок	7	2	2	3
5	Грошові системи	7	2	2	3
6	Інфляція та грошові реформи	10	2	4	4
7	Валютний ринок і валютні системи	7	2	2	3
8	Кредит в ринковій економіці	7	2	2	3
9	Фінансові посередники на грошовому ринку	7	2	2	3
10	Центральні банки	7	2	2	3
11	Теоретичні засади діяльності комерційних банків	7	2	2	3
12	Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	7	2	2	3
	Разом	90	26	26	38

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ І ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

Походження і необхідність грошей. Гроші – продукт розвитку товарного виробництва. Розвиток форм вартості від простої до грошової. Форми грошей та їх еволюція. Функції грошей. Еволюція золота як світових грошей. Взаємозв'язок функцій грошей. Вплив на функції грошей зміни їх вартості.

Лекція:

1. Економічна сутність грошей та концепції їх походження.
2. Історичні аспекти зміни форми грошей та їх характеристика.
3. Функції грошей і їх механізм взаємодії.
4. Роль грошей у ринковій економіці.

Семінарське заняття:

1. Концепції походження грошей: еволюційна та раціоналістична.
2. Форми грошей: проста (випадкова), повна, загальна, грошова.
3. Повноцінні та неповноцінні гроші; кредитні, депозитні та електронні гроші.
4. Функції грошей: міра вартості, засіб обігу, засіб платежу, засіб нагромадження, світові гроші.
5. Взаємозв'язок функцій та вплив на них зміни вартості грошей.

Самостійна робота:

1. Властивості грошей. Вимоги, які ставить до них суспільство.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 18, 23, 24; додаткові: 30, 31.

ТЕМА 2. КІЛЬКІСНА ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ І СУЧАСНИЙ МОНЕТАРИЗМ

Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати. Економічні причини появи кількісного підходу до вивчення ролі грошей. Еволюція

постулатів кількісної теорії. Номіналістичне трактування суті грошей послідовниками кількісної теорії. Відмінності в поглядах на гроші послідовників кількісної теорії грошей та трудової теорії вартості.

Сучасний монетаризм як альтернативний напрямок кількісної теорії. Відмінності монетаристських трактовок ролі держави в регулюванні економіки.

Основні аспекти грошово-кредитної політики України у світлі сучасних монетарних теорій.

Лекція:

1. Загальні методологічні основи кількісної теорії грошей.
2. Номіналістична теорія грошей.
3. Металістична теорія грошей.
4. Класична кількісна теорія грошей.
5. Сучасний монетаризм.

Семінарське заняття:

1. Загальні методологічні основи кількісної теорії грошей.
2. Номіналістична теорія грошей.
3. Металістична теорія грошей.
4. Класична кількісна теорія грошей.
5. Сучасний монетаризм.
6. Основні аспекти грошово-кредитної політики України у світлі сучасних монетарних теорій.

Самостійна робота:

1. Основні аспекти грошово-кредитної політики України у світлі сучасних монетарних теорій.
2. Кембриджський варіант кількісної теорії грошей.
3. «Кон'юнктурний» варіант М.І. Туган-Барановського.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 18, 23, 24; додаткові: 30, 31.

ТЕМА 3. ГРОШОВИЙ ОБОРОТ І ГРОШОВА МАСА

Поняття грошового обороту як процесу руху грошей. Основні суб'єкти грошового обороту. Основні ринки, що взаємопов'язуються грошовим оборотом. Грошові потоки. Характеристика основних видів грошових потоків. Структура грошового обороту.

Маса грошей, що обслуговує грошовий оборот, її склад та фактори, що визначають її зміну. Грошові агрегати. Швидкість обігу грошей: поняття, фактори, що визначають швидкість обігу, вплив її на масу та сталість грошей. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей. Закон грошового обігу: суть, вимоги та наслідки порушення вимог.

Лекція:

1. Сутність грошового обороту та його економічна основа.
2. Модель грошового обороту.
3. Грошова маса, грошові агрегати, грошова база.
4. Швидкість обігу грошей.
5. Закон грошового обігу.

Семінарське заняття:

1. Сутність грошового обороту та його економічна основа (грошовий обіг та грошовий оборот - в чому полягає між ними різниця?)
2. Модель грошового обороту (схема сукупного грошового обороту)
3. Грошова маса, грошові агрегати, грошова база (M_0 , M_1 , M_2 , M_3 – показники грошової маси)
4. Швидкість обігу грошей (рівняння І.Фішера $MV = PQ$)
5. Коефіцієнт монетизації ВВП (відношення грошової маси до номінальної величини валового внутрішнього продукту)
6. Закон грошового обігу (кількість грошей, необхідних для виконання функцій засобу обігу, повинна дорівнювати сумі цін товарів, що реалізуються, яка поділена на кількість обертів (швидкість обороту) однойменних одиниць. Закон грошового обігу виражає економічну взаємозалежність між масою товарів в обігу, рівнем їхніх цін і швидкістю обігу грошей)

Самостійна робота:

1. Коефіцієнт монетизації ВВП.
2. Міжбанківські розрахунки.
3. Види кореспондентських розрахунків.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 18, 23, 24; додаткові: 27, 30, 31.

ТЕМА 4. ГРОШОВИЙ РИНОК

Суть грошового ринку. Канали прямого та опосередкованого фінансування. Суб'єкти грошового ринку. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку.

Економічна структура грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів, ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку. Попит на гроші. Суть та форми прояву попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту.

Пропозиція грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей. Фактори, що впливають на пропозицію грошей. Грошово-кредитний мультиплікатор.

Лекція:

1. Суть та специфіка функціонування грошового ринку.
2. Структура грошового ринку.
3. Попит на гроші.
4. Пропозиція грошей.

Семінарське заняття:

1. Специфіка функціонування грошового ринку. Суб'єкти та об'єкти грошового ринку.

2. Структура грошового ринку (ринок грошей, ринок капіталу, валютний ринок, ринок цінних паперів, міжбанківський ринок, відкритий ринок).

3. Попит на гроші.

4. Пропозиція грошей.

5. Суть та механізм формування пропозиції грошей.

Самостійна робота:

1. Грошово-кредитний мультиплікатор.

2. Класифікація цінних паперів.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 18, 20, 23, 24; додаткові: 27, 28, 30, 31.

ТЕМА 5. ГРОШОВІ СИСТЕМИ

Суть та елементи грошової системи. Її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи. Основні типи грошових систем, їх еволюція..

Створення і розвиток грошової системи України. Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Методи регулювання – методи прямого впливу та методи опосередкованого впливу. Грошово-кредитна політика центрального банку: суть, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні задачі, інструменти грошово-кредитного регулювання.

Лекція:

1. Сутність та основні елементи грошової системи.

2. Структура грошової системи.

3. Види грошових систем та еволюція грошових систем.

4. Методи регулювання грошового обігу.

Семінарське заняття:

1. Сутність та основні елементи грошової системи.

2. Структура грошової системи.

3. Види грошових систем та їх еволюція.

4. Створення та розвиток грошової системи України.

5. Методи регулювання грошового обігу.

6. Характеристика грошових систем провідних країн світу.

Самостійна робота:

1. Становлення та розвиток грошової системи України

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 18, 23, 24; додаткові: 27, 30, 31.

ТЕМА 6. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ

Інфляція: суть, форми прояву, причини та наслідки. Вплив інфляції на виробництво, зайнятість та життєвий рівень. Інфляція в системі державного регулювання грошової сфери. Особливості інфляційного процесу в Україні. Грошові реформи: поняття, цілі та види грошових реформи. Особливості проведення грошової реформи в Україні.

Лекція:

1. Інфляція: її сутність, причини виникнення, види та типи.
2. Вимірювання інфляції.
3. Особливості та етапи розвитку інфляційних процесів в Україні.
4. Сутність та види грошових реформ.

Семінарське заняття:

1. Сутність, причини та закономірності розвитку інфляції.
2. Види інфляції та її наслідки (повзуча, прихована, галопуюча інфляція, суперінфляція, гіперінфляція, стагфляція, інфляція витрат (пропозиції), інфляція попиту)
3. Державне регулювання інфляції.
4. Особливості та етапи розвитку інфляційних процесів в Україні.
5. Сутність та види грошових реформ (конфіскаційні реформи, реформи паралельного типу, формальні реформи).
6. Особливості проведення та результати грошової реформи в Україні (6 – 12 вересня 1996 р.)

Самостійна робота:

1. Економічні та соціальні наслідки інфляції.
2. Державне регулювання інфляції.
3. Особливості проведення та результати грошової реформи в Україні (6 – 12 вересня 1996 р.)

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 10, 18, 23, 24; додаткові: 27, 30, 31.

ТЕМА 7. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

Поняття валюти. Призначення та сфера використання валюти. Види валюти: національна, іноземна, регіональна. Суть та види валютних відносин.

Валютний курс та конвертованість валют. Валютний ринок: суть та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Основні види валютних операцій. Роль банків на валютному ринку.

Валютне регулювання: суть та необхідність. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Розвиток валютної системи України. Європейська валютна система. Еволюція світової валютної системи.

Лекція:

1. Сутність валюти та її класифікація.
2. Валютний курс і фактори, що впливають на нього.
3. Валютний ринок: суть та основи функціонування.
4. Валютне регулювання: суть, необхідність.
5. Валютні системи: поняття, структура, види, призначення.

Семінарське заняття:

1. Сутність валюти та її класифікація.
2. Валютний курс і фактори, що впливають на нього.
3. Валютний ринок: суть та основи функціонування.
4. Валютне регулювання: суть, необхідність.
5. Валютний контроль: суть, необхідність, органи, що його здійснюють.
6. Валютні системи: поняття, структура, види, призначення.

Самостійна робота:

1. Валютний контроль: суть, необхідність, органи, що його здійснюють.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 16, 18, 23, 24; додаткові: 27, 30, 31.

ТЕМА 8. КРЕДИТ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Теорії кредиту. Необхідність та суть кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин.

Форми та види кредиту. Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. Банківський кредит як переважаючий вид кредиту. Принципи банківського кредитування.

Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення. Функції та роль кредиту. Поняття функції кредиту та їх класифікація.

Лекція:

1. Сутність кредиту, об'єкт та суб'єкт кредитних відносин.
2. Форми та види кредиту.
3. Функції кредиту.
4. Поняття про кредитну систему.

Семінарське заняття:

1. Необхідність та сутність кредиту, об'єкт та суб'єкт кредитних відносин.
2. Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту.
3. Принципи кредитування.
4. Функції кредиту.
5. Форми та види кредиту (грошова і товарна форми кредиту; банківський, споживчий, державний, комерційний, міжнародний).
6. Поняття економічних меж кредиту.
7. Поняття про кредитну систему.

Самостійна робота:

1. Принципи кредитування.
2. Позичковий відсоток та фактори його диференціації.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 18, 21, 23, 24; додаткові: 30, 31.

ТЕМА 9. ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ НА ГРОШОВОМУ РИНКУ

Фінансові посередники та їх місце в структурі фінансового ринку. Склад фінансових посередників та основна їх функція. Види фінансових посередників.

Фінансово-кредитна система та характеристика її елементів.

Спеціалізовані небанківські фінансово-кредитні установи. Інвестиційні компанії. Фінансові компанії. Пенсійні фонди. Профспілкові фонди. Кредитні спілки. Страхові компанії.

Лекція:

1. Сутність та функції фінансового посередництва.
2. Функції фінансового посередництва.
3. Фінансово-кредитна система.
4. Основні види небанківських фінансових інститутів та їх розвиток в Україні.

Семінарське заняття:

1. Суть, призначення та види фінансового посередництва.
2. Функції фінансового посередництва.
3. Фінансово-кредитна система.
4. Основні види небанківських фінансових інститутів та їх розвиток в Україні.
5. Державне регулювання фінансового посередництва: сутність та напрями.
6. Кредитні спілки в Україні.
7. Пенсійні фонди.

8. Страхові компанії та ломбарди.

Самостійна робота:

1. Державне регулювання фінансового посередництва: сутність та напрями.

2. Державні органи, які здійснюють фінансове регулювання.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 15, 17, 18, 22, 23, 24; додаткові: 30, 31.

ТЕМА 10. ЦЕНТРАЛЬНІ БАНКИ

Роль, значення та організація діяльності центральних банків. Основні етапи розвитку центральних банків. Функції центрального банку.

Створення, статус, принципи організації та функціонування Національного банку України.

Грошово-кредитна політика національного банку України та її роль у стабілізації економіки України.

Лекція:

1. Призначення, статус та основи організації центрального банку.
2. Функції центральних банків.
3. Основні напрями діяльності центрального банку.
4. Становлення центрального банку в Україні.
5. Грошово-кредитна політика НБУ та її роль у стабілізації економіки України.

Семінарське заняття:

1. Призначення, статус та основи організації центрального банку.
2. Функції центральних банків.
3. Основні напрями діяльності центрального банку.
4. Становлення центрального банку в Україні.
5. Грошово-кредитна політика НБУ та її роль у стабілізації економіки України.

6. Особливості організаційної структури НБУ.

7. Основні принципи діяльності НБУ.

Самостійна робота:

1. Особливості організаційної структури НБУ.

2. Основні принципи діяльності НБУ.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 16, 18, 23, 24; додаткові: 27, 30, 31.

ТЕМА 11. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ

Поняття, функції, типи та правова основа діяльності банків в Україні.

Загальна характеристика операцій банку. Пасивні та активні операції банків.

Показники ефективності діяльності банків і механізм її забезпечення.

Лекція:

1. Поняття, призначення та класифікація банків.

2. Основи організації та специфіка діяльності окремих видів банків.

3. Характеристика банківських операцій.

3.1. Пасивні операції банків.

3.2. Активні операції банків.

3.3. Розрахунково-касове обслуговування.

Семінарське заняття:

1. Поняття, призначення та класифікація банків.

2. Основи організації та специфіка діяльності окремих видів банків.

3. Характеристика банківських операцій.

3.1. Пасивні операції банків.

3.2. Активні операції банків.

3.3. Розрахунково-касове обслуговування.

4. Банківські послуги.

5. Показники ефективності діяльності банків.

Самостійна робота:

1. Банківські послуги (комісійно-посередницькі операції банків).
2. Показники ефективності діяльності банків.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 13, 14, 16, 18, 23, 24; додаткові: 27, 29, 30, 31.

ТЕМА 12. МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ УСТАНОВИ ТА ФОРМИ ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВА З УКРАЇНОЮ

Загальна характеристика міжнародних валютно-кредитних установ. Сутність міжнародного кредиту. Об'єкти та суб'єкти міжнародного кредиту. Міжнародний валютний фонд, Світовий банк - його капітал і основні напрями діяльності. Процес кредитування, регулювання міжнародних валютних відносин та постійний нагляд за світовою економікою з боку МВФ. Співпраця МВФ, ЄБРР, МБРР з Україною.

Лекція:

1. Міжнародний валютний фонд і його діяльність в Україні.
2. Світовий банк.
3. Європейський банк реконструкції та розвитку.
4. Банк міжнародних розрахунків.

Семінарське заняття:

1. Міжнародні фінансово – кредитні установи, причини їх виникнення та призначення.
2. Організація та функціональне призначення Міжнародного валютного фонду. Напрями співпраці МВФ з Україною.
3. Основи організації, структура та призначення Світового банку.
4. Порядок створення, призначення і функції Європейського банку реконструкції та розвитку.

5.Необхідність, порядок створення та функції Банку міжнародних розрахунків. Роль БМР у розвитку міжнародного співробітництва у валютно-кредитній сфері.

6. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові установи, їх створення та призначення.

Самостійна робота:

1.Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції .

2.Співпраця України з такими організаціями , як МВФ,МБРР, ЄБРР та Світовим банком.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 1, 2, 3, 5, 7, 18, 23, 24; додаткові: 25, 26, 30, 31.

ПЕРЕЛІК ТЕМ РЕФЕРАТІВ

1. Роль держави у творенні грошей.
2. Гроші як інструмент регулювання економічних відносин у суспільстві.
3. Реалізація ролі грошей у ринковій економіці унаслідок виконання притаманних їм функцій та розвиток товарного виробництва.
4. Чинники, що впливають на зміну кількості грошей в обігу.
5. Грошово-кредитний мультиплікатор як процес створення безготівкових грошей.
6. Попит і пропозиція на грошовому ринку України.
7. Роль фінансових посередників на грошовому ринку.
8. Національна грошова система України.
9. Інфляційні процеси в країні.
10. Причини та наслідки інфляції в Україні.
11. Державне регулювання інфляції.
12. Грошова реформа в Україні.
13. Науковий внесок Дж. М. Кейнса в розвиток кількісної теорії грошей.
14. Основні положення сучасного монетаризму щодо грошей і монетарної політики.
15. Грошово-кредитна політика України в перехідний період з позиції монетарної теорії.
16. Валютна політика.
17. Сутність валютного регулювання.
18. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в системі валютного регулювання.
19. Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту.
20. Роль кредиту в ринковій економіці України.
21. Розвиток кредитних відносин в Україні: характеристика етапів розвитку.
22. Лізинговий кредит, механізм його проведення.
23. Факторинговий кредит, організація його проведення в Україні.

24. Особливості формування та використання фінансових ресурсів (страхових, компаній, ломбардів, кредитних спілок).
25. Формування та розвиток банківської системи в Україні.
26. Національний банк України, його функції та становлення.
27. Кредитні операції НБУ і політика рефінансування.
28. Національний банк України, його функції та становлення.
29. Особливості виникнення, становлення та розвитку банків в Україні.
30. Особливості діяльності банків на фондовому ринку.
31. Державне регулювання стійкості банків.
32. Міжнародний валютний фонд: виникнення, призначення, функції та значення.
33. Світовий банк: виникнення, призначення, функції.
34. Європейський банк реконструкції та розвитку: створення, призначення.
35. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини України.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО РУБІЖНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Дати визначення поняття «гроші» і охарактеризувати концепції їх походження.
2. Характеристика форм вартості.
3. Охарактеризувати повноцінні гроші, навести приклади.
4. Охарактеризувати неповноцінні гроші, навести приклади.
5. Назвати функції грошей і пояснити їх значення.
6. Охарактеризувати властивості грошей.
7. Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати.
8. Номіналістичне трактування суті грошей послідовниками кількісної теорії.
9. Сучасний монетаризм як альтернативний напрямок кількісної теорії.
10. Визначити сутність поняття «грошовий оборот» та охарактеризувати групи його суб'єктів.
11. Дати характеристику секторам грошового обороту.
12. Дати визначення поняття «грошова маса» та охарактеризувати її структуру (грошові агрегати).
13. Дати визначення поняття «грошовий ринок» за економічною сутністю та в організаційному плані, назвати його суб'єкти та об'єкти.
14. Дати характеристику операціям, які здійснюються на грошовому ринку, назвати функції грошового ринку.
15. Дати характеристику ринку грошей і ринку капіталів (сутність, суб'єкти, об'єкти).
16. Дати характеристику ринку цінних паперів, назвати види цінних паперів.
17. Дати визначення поняття «попит на гроші», охарактеризувати мотиви попиту на гроші.
18. Дати визначення поняття «пропозиція грошей» та назвати фактори, під впливом яких вона формується.

19. Дати визначення поняття «ціна грошей», охарактеризувати види відсотка.
20. Дати визначення поняття «грошова система», охарактеризувати її елементи.
21. Дати характеристику складовим структури грошової системи.
22. Дати характеристику етапам розвитку грошових систем.
23. Назвати і охарактеризувати методи регулювання грошового обігу.
24. Дати визначення поняття «інфляція», вказати причини інфляції та наслідки.
25. Назвати і охарактеризувати види інфляції.
26. Охарактеризувати індекси вимірювання інфляції.
27. Дати характеристику заходам державної антиінфляційної політики.
28. Визначити сутність поняття «грошова реформа», вказати мету і причини проведення реформ.
29. Назвати і охарактеризувати види грошових реформ.
30. Назвати і охарактеризувати методи проведення грошових реформ.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Дати визначення поняття «гроші» і охарактеризувати концепції їх походження.
2. Характеристика форм вартості.
3. Охарактеризувати повноцінні гроші, навести приклади.
4. Охарактеризувати неповноцінні гроші, навести приклади.
5. Назвати функції грошей і пояснити їх значення.
6. Охарактеризувати властивості грошей.
7. Визначити сутність поняття «грошовий оборот» та охарактеризувати групи його суб'єктів.
8. Дати характеристику секторам грошового обороту.
9. Дати визначення поняття «грошова маса» та охарактеризувати її структуру (грошові агрегати).
10. Дати визначення поняття «грошовий ринок» за економічною сутністю та в організаційному плані, назвати його суб'єкти та об'єкти.
11. Дати характеристику операціям, які здійснюються на грошовому ринку, назвати функції грошового ринку.
12. Дати характеристику ринку грошей і ринку капіталів (сутність, суб'єкти, об'єкти).
13. Дати характеристику ринку цінних паперів, назвати види цінних паперів.
14. Дати визначення поняття «попит на гроші», охарактеризувати мотиви попиту на гроші.
15. Дати визначення поняття «пропозиція грошей» та назвати фактори, під впливом яких вона формується.
16. Дати визначення поняття «ціна грошей», охарактеризувати види відсотка.
17. Дати визначення поняття «грошова система», охарактеризувати її елементи.

18. Дати характеристику складовим структурам грошової системи.
19. Дати характеристику етапам розвитку грошових систем.
20. Назвати і охарактеризувати методи регулювання грошового обігу.
21. Дати визначення поняття «інфляція», вказати причини інфляції та наслідки.
22. Назвати і охарактеризувати види інфляції.
23. Охарактеризувати індекси вимірювання інфляції.
24. Дати характеристику заходам державної антиінфляційної політики.
25. Визначити сутність поняття «грошова реформа», вказати мету і причини проведення реформ.
26. Назвати і охарактеризувати види грошових реформ.
27. Назвати і охарактеризувати методи проведення грошових реформ.
- 28.
29. Визначити сутність валюти та охарактеризувати види валюти.
30. Визначити сутність валютного курсу та охарактеризувати види валютних курсів.
31. Визначити сутність валютного курсу та дати характеристику факторів, що на нього впливають.
32. Визначити сутність валютного ринку, вказати його об'єкти і суб'єкти та дати характеристику функціям.
33. Визначити сутність валютного регулювання, назвати його завдання і охарактеризувати види.
34. Визначити сутність валютної системи, охарактеризувати види валютних систем.
35. Визначити сутність та необхідність валютного контролю, назвати органи, які здійснюють валютний контроль.
36. Визначити сутність кредиту і кредитних відносин, назвати об'єкти і суб'єкти.
37. Визначити сутність кредиту, дати характеристику формам кредиту.
38. Визначити сутність кредиту дати характеристику видам кредиту.

39. Визначити сутність кредиту та охарактеризувати види банківського кредиту.
40. Визначити сутність кредиту та дати характеристику його функціям.
41. Визначити сутність кредитної системи, охарактеризувати її структуру.
42. Дати характеристику принципам кредитування
43. Визначити сутність позичкового відсотка та вказати фактори його диференціації.
44. Визначити сутність поняття «фінансовий посередник» та дати характеристику класифікації фінансових посередників.
45. Визначити сутність поняття «фінансовий посередник» та вказати функції фінансових посередників.
46. Визначити сутність фінансово-кредитної системи та охарактеризувати її структуру.
47. Визначити сутність і напрями державного регулювання фінансового посередництва та назвати органи, що здійснюють таке регулювання.
48. Охарактеризувати особливості функціонування банків як фінансових посередників на грошовому ринку.
49. Визначити сутність та особливості діяльності недержавних пенсійних фондів як фінансових посередників на грошовому ринку.
50. Охарактеризувати особливості діяльності кредитних спілок і ломбардів як фінансових посередників на грошовому ринку.
51. Визначити сутність і особливості діяльності страхових компаній як фінансових посередників на грошовому ринку.
52. Визначити сутність центрального банку, вказати його призначення і дати характеристику його функціям.
53. Визначити основні завдання і функції НБУ.
54. Дати характеристику грошово-кредитній політиці НБУ.
55. Дати характеристику інструментам монетарної політики.
56. Визначити сутність банків, дати характеристику видам банків.

57. Визначити сутність та дати характеристику пасивним операціям банків.
58. Визначити сутність та дати характеристику активним операціям банків.
59. Дати характеристику операціям з розрахунково-касового обслуговування клієнтів банку.
60. Дати характеристику банківським послугам (комісійно-посередницьким операціям банків).
61. Охарактеризувати показники ефективності діяльності банків.
62. Охарактеризувати особливості діяльності Міжнародного валютного фонду.
63. Охарактеризувати завдання і напрями діяльності Світового банку.
64. Визначити основні положення кількісної теорії грошей.
65. Визначити основні положення номіналістичної теорії грошей.
66. Визначити основні положення металістичної теорії грошей.
67. Охарактеризувати основні положення сучасного монетаризму.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с. URL: <http://surl.li/lroxq> (дата звернення: 20.08.2023)
2. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острогоз : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с. URL: <http://surl.li/bxcco> (дата звернення: 20.08.2023).
3. Коваленко Д. І., Венгер В. В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика. : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2019. 578 с.
4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254k/96-vr#Text> (дата звернення: 10.08.2023).
5. Коренюк П. І., Коренюк Л. В., Левандівський О. Т. Гроші і кредит : навч. посіб. Кам'янське : ДДТУ, 2019. 402 с.
6. Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії : Указ Президента України від 19 лют. 1994р. № 55/94: станом на 15 бер. 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94#Text> (дата звернення: 17.10.2023).
7. Про затвердження Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними : Постанова Правління НБУ від 29.09.2022 р. № 210 : станом на 24 черв. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text> (дата звернення: 08.11.2023).
8. Про банки і банківську діяльність. : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 09.08.2023).
9. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (дата звернення: 10.08.2023).

10. Про грошову реформу в Україні : Закон України від 25.08.1996 р. № 762/96. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/762/96#Text> (дата звернення: 09.08.2023).

11. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова правління НБУ від 21.01.2004р. № z0377-04. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04> (дата звернення: 16.08.2023).

12. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління НБУ від 29.12.2017р. № v0148500-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17> (дата звернення: 16.08.2023).

13. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи : постанова Правління Національного банку України від 17 верес. 2015 р. № 615. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15#Text> (дата звернення: 16.11.2023).

14. Про затвердження Положення про процентну політику Національного банку України : постанова Правління Національного банку України від 21 квіт. 2016 р. № 277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0277500-16#Text> (дата звернення: 16.11.2023).

15. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. № 2908 – III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14> (дата звернення: 16.08.2023).

16. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення: 15.08.2023).

17. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 9 лип. 2003 р. № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text> (дата звернення: 16.10.2023).

18. Про обіг векселів в Україні : Закон України 5 квіт. 2001 р. URL: № 2374-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14#Text> (дата звернення: 02.10.2023).

19. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 5.05.2001р. № 2346-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14> (дата звернення: 16.08.2023).

20. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV : станом на 29 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 14.11.2023).

21. Про споживче кредитування: Закон України від 15.11.2016 р. № 1734-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1734-19> (дата звернення: 16.08.2023).

22. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 лип. 2001 р. № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (дата звернення: 11.11.2023).

23. Світлична В. Ю. Гроші і кредит : підручник / В. Ю. Світлична ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 191 с. URL: <http://surl.li/lrpar> (дата звернення: 15.08.2023).

24. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навч. посіб. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2019. 163 с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3730/1/Щетинін%20А.І.%20Гроші%20та%20кредит.pdf> (дата звернення: 17.08.2023).

Додаткові:

25. Європейський банк реконструкції та розвитку(ЄБРР).European Bank for Reconstruction and Development (EBRD): веб-сайт. URL: <https://www.ebrd.com/ru/home.html> (дата звернення: 17.08.2023).

26. Міжнародний валютний фонд (МВФ). International Monetary Fund (IMF): веб-сайт. URL: <https://www.imf.org/external/russian/index.htm> (дата звернення: 16.08.2023).

27. Національний банк України. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://www.bank.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2023).

28. НКЦПФР | Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: веб-сайт. URL: <https://www.nssmc.gov.ua> (дата звернення: 17.08.2023).

29. Пошук банків. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/SRsggXB> (дата звернення: 17.08.2023).

30. Рудь І. Гроші та кредит : Опор. конспект лекцій для студентів зміш. форми навчання галузь знань 07 Упр. та адмініст. Миколаїв : Румянц. Г. В., 2023. 127 с. URL: <http://surl.li/nkfja> (дата звернення: 09.11.2023).

31. Ставерська Т., Близнюк О., Лисак Г. Гроші та кредит : Курс лекцій для підготов. бакалаврів за спец. 072 «Фінанси, банк. справа та страхуванн. Харків : ДБТУ, 2022. 383 с. URL: <http://surl.li/nkfji> (дата звернення: 10.11.2023).